

Barri i ciutat

Quan somiem a ser prou rics per poder elegir el lloc on viurem, exigim del millor apartament el mateix que trobem a la ciutat: que sigui espaiós, que hi entri molta llum, que tingui una terrassa generosa en flors i horitzó, que hi harmonitzin pacíficament el diumenge i el dilluns. Però després, un cop a dins del piset que el compte bancari ha elegit per nosaltres, ens conformem amb molt menys: no sortim gaire a fora, potser només per regar les plantes del balcó i mirar distretament un núvol prim suspès dalt dels teulats; no veiem del tot la claror, perquè ens despertem amb les persianes abaixades i tornem a casa quan ja és de nit, quan ja s'hi ha espesseït la fosca presència de l'endemà; no sabem, doncs, si el dilluns és amable aquí dins, si arrossega encara aquella mica de somnolència del vespre dominical, i sobretot, no obrim mai totes les portes, sinó que fem vida només en dues o tres habitacions; la resta és traster. Tota la imatge de la ciutat es condensa en l'estructura de l'apartament: decoració de concurs floral, subordinació de la vida al treball, acotació de l'activitat a uns pocs carrers, condemna dels barris a la mera condició de trasters.

A diferència d'altres ciutats de dimensions comparables a la de Girona, en què l'expansió urbana ha comportat l'eixamplament del centre per enllaçar-lo amb els veïnats que quedaven disseminats, aquí l'ampliació ha servit per agreujar la disgregació i reduir encara més l'espai del que anomenem el cor de la ciutat. Veïns de Can Gibert del Pla, de Palau, de Santa Eugènia, surten de casa i diuen: «Ara torno, vaig un moment a Girona», com si anessin a l'estranger. Més enllà del recinte emmurallat, més enllà de la ratlla divisòria del Güell, Girona deixa d'existir i apareixen els suburbis. Si heu viscut un cert temps al centre estricte de la ciutat i ara decidiu traslladar-vos a alguna d'aquestes zones perifèriques, prepareu-vos per encaixar la cara de funeral amb què us miraran els vostres amics i per donar un munt d'explicacions sobre el fet, naturalíssim a qualsevol altre lloc del món, que hàgiu decidit canviar de casa. Sou a només un quart d'hora a peu de la Rambla, però pel que sembla heu perdut irremeiablement el dret de ciutadania.

Eva Vázquez

literària com els arbres han perdut en les llengües romàniques la feminitat original de què gaudien en la llengua llatina. Altres ponències de les jornades foren «Consideracions sobre el conte» (Jaume Cabré), «Un exemple de revisió toponímica comarcal: la Garrotxa» (Teresa Planagumà), «Polítiques i tendències de la traducció audiovisual a Europa» (Josep Gifreu) i «Les preposicions *a* i *en*» (Salvador Oliva). L'escriptor Antoni Puigverd, més que cap altre, va esperonar els membres de l'Institut a actuar de manera més

eficaç sobre l'oralitat de la llengua. Els torns de preguntes, que s'establiren com a punt final a cadascuna de les dues jornades, serviren sobretot perquè els membres assistents de l'Institut fessin preguntes i poguessin defensar les línies actuals de la política lingüística de l'IEC; i també serviren per constatar que alguns ponents, expliquin el que expliquin, tenen l'entusiasme i la brillantor suficients per aixecar passions entre els qui els escolten.

Daniel Ferrer

Verdaguer al Mont

El dia 10 de juny, 99è aniversari de la mort de Jacint Verdaguer, es van inaugurar al santuari del Mont la cambra restaurada del poeta i la primera fase de les noves instal·lacions de l'hostatgeria.

El 2002 serà l'any Verdaguer. Per als gironins, la commemoració tindrà una localització molt concreta: l'itinerari que l'any 1884 va seguir el poeta de Girona a Banyoles i al santuari del Mont. La seva estada allà dalt és especialment rellevant, perquè va lligada —per la realitat i pel mite— a la redacció del poema *Canigó*; és una d'aquelles històries literàries que justament pels seus enigmes ofereixen una gran dosi de fascinació.

I va ser justament al Mont on el dia 10 de juny, 99è aniversari de la mort de mossèn Cinto, fou llegit un manifest del Patronat del Santuari destinat a proclamar l'any Verdaguer i a reivindicar «la figura cabdal del poeta que amb la seva obra va encapçalar la Renaixença i va recuperar la llengua del país». L'any jubilar coincidirà feliçment amb la rehabilitació total del santuari, que esdevindrà de manera definitiva el que amb més o menys precarietat ha estat sempre, i el que va ser sobretot per a Verdaguer: un lloc d'acolliment i de refugi. En aquesta època de turisme verd i de retorn obligat a la natura, el «niu d'àguiles» verdaguerià es convertirà en un niu de repòs i de silenci per a molta gent. Les noves instal·lacions, fruit del conveni

entre la Generalitat, el Bisbat, la Diputació i l'Ajuntament d'Albanyà, permetran gaudir del lloc amb tota comoditat i amb el degut confort.

Hi haurà un gran menjador, obert a les perspectives del paisatge, i habitacions dotades de tots els requisits exigibles a un bon establiment hotel·ler. Hi haurà una biblioteca, contigua a la cambra restaurada de mossèn

Cinto, on es podrà llegir la seva obra i documentar-se sobre la seva estada.

Des d'allà mateix, amb els textos de Verdaguer a la mà, es podrà resseguir el vastíssim panorama que ell va descriure amb precisió de geògraf i amb inspiració de poeta. I sempre amb el Canigó com a teló de fons.

Narcís-Jordi Aragó

Al voltant de la cambra

A hores d'ara, si no hi ha hagut cap daltabaix que no vaig poder preveure en el moment que em vaig posar a escriure aquest article, tothom ja deu saber o suposar que la temporada turística ha estat un èxit. Un èxit, naturalment, relatiu; segons el punt de vista i l'economia d'aquell que en parla. Però deixem-ho estar. A la vida el que compta són els resultats, encara que, en aquest cas, tot sovint el resultat sigui que una cosa és allà on ens agrada que vagin els turistes i una altra on volem anar nosaltres de vacances. I ara penso en aquell meu amic viatger que em deia desolat que, després d'estudiar un cop i un altre el mapa peninsular, no havia estat capaç de trobar cap lloc del litoral tan verge, tan autèntic i tan poc massificat com el cap de Gata. Deu ser per això que ara preveuen portar-hi una part de l'aigua que diuen que ens sobra als de dalt: la imatge del Paradís no ha tingut mai gaire res a veure amb roques pelades, vegetació escassa i sargantanes. Deixem-ho córrer, també. El cert és que Lawrence Durrell, posant-ho en boca del poeta de la Ciutat –que és la seva manera d'anomenar Kavafis–, va escriure que no hi ha cap nau que ens allunyi de nosaltres mateixos. No cal que escrigui que ja ho sabem: n'hi ha prou de dir que en general no en fem cas. A mi em sembla que, quan viatjar s'equipara amb novetat, quan es viatja per fugir, potser el que cal és no moure's gaire. Tinc davant meu el *Viatge a l'entorn de la meua cambra*, de François-Xavier de Maistre. El va escriure l'any 1794, quan estava arrestat a la ciutadella de Torí per haver participat en un duel. El mapa de De Maistre és la seva cambra, els accidents geogràfics són els seus mobles. En un moment del seu singular viatge escriu: «Vaig decidir dinar allà mateix; si fa no fa, ja era migdia, i si hagués fet un pas més per la meua cambra, m'hauria tocat dinar a la nit». I és que a la llarga l'enúig o el tedi es guanyen amb la imaginació i no amb la novetat. «No sé com pots parlar del teu camí», diu la Reina a Alcía. «Tots els camins són meus». Però no és veritat. Republicans com som, si substituïm la reina pel temps, ens alegrarà adonar-nos que Alcía ha acabat guanyant al temps. El seu temps, és clar. És terra de meravelles.

Xavier Cortadellas

Tossa, any zero

«Pandora. Quan Ava Gardner seduí Girona». Exposició que repassa les incidències del rodatge de la pel·lícula *Pandora i l'holandès errant* a Tossa i Girona. Del 29 de maig a l'11 de setembre, sala d'exposicions temporals del Museu del Cinema de Girona.

Estem d'enhorabona. Per diverses raons. La mostra «Pandora. Quan Ava Gardner seduí Girona» significa aprofitar un espai, el de la sala temporal, del qual fins ara no s'havia sabut treure tot el suc possible. El *leitmotiv*: explicar l'impacte, humà, social, que va significar per a la Tossa de Mar i la Girona dels anys 50 l'aparició d'un grup de tronats amb uns estris estranys; una gent que, ves per on, eren actors, tècnics i operaris de Hollywood vinguts per un encàrrec: el rodatge del film *Pandora i l'holandès errant* (1951), dirigit per Albert Lewin.

La tesi, d'altra banda discutible, poc aprofundida, és que la Costa Brava va ser coneguda a nivell mundial pel film. El muntatge ha girat al voltant d'un abundant material gràfic de fotògrafs locals (com Manel Fàbregas, amb una magnífica foto d'una Ava encisadora que ha servit de reclam de la mostra) que van aprofitar l'oportunitat que se'ls oferia: plasmar les entranyes d'aquesta indústria ben greixada que és en tot moment la meca del cinema, el dia a dia dels actors–mites James Mason, la mai prou admirada Ava Gardner i l'univers que es movia al seu voltant. Un altre encert: l'audiovisual, de factura